

رمضان، ماه استقامت

تزکیه قبل از تربیت

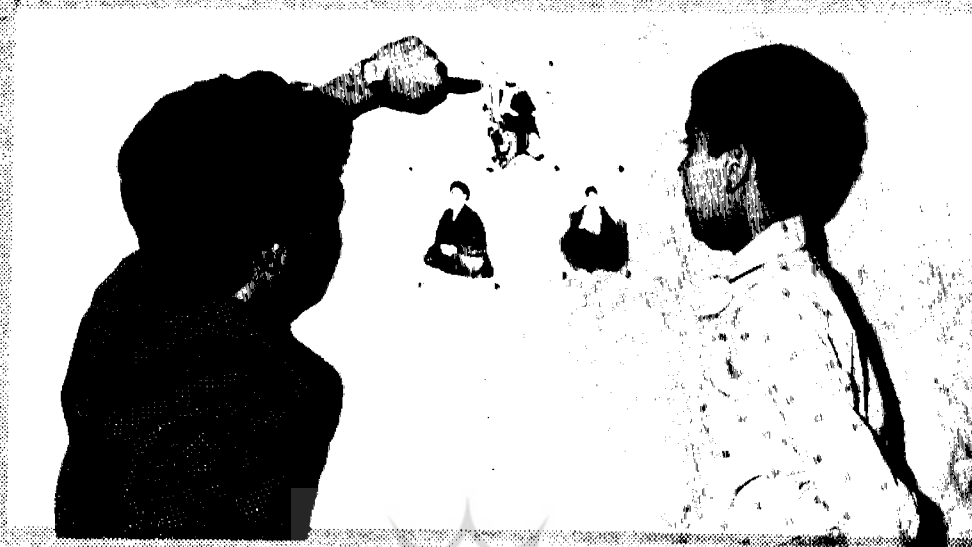
دکتر شمس الدین حسینی نائینی

تعلیم و تربیت غربی برای رشد شخصیت انسانی و پیشرفت او معتقد است که باید بسراغ محیط و توارث رفت و شخصیت اخلاقی و اجتماعی یک انسان را در این عوامل جستجو کرد .

محیط یعنی آنچه خارج از وجود خود انسان است گرچه همراه همگام با پرورش باشد ولی در خود او نیست پدر ، مادر ، همکلاسی ، معلم ، کتاب ، رادیو تلویزیون سینما و . . . این ها عوامل محیطی ما را تشکیل میدهند و اختیار آنها در دست ما نیست وراثت یعنی علل و عوامل و فعل و انفعالاتی که سالها پیش در پدر و مادر و گاهی اجداد ما بود و از طریق ژن بصورت توارث بما رسیده است و بنابراین علاوه بر اینکه از دست ما خارج است اصولاً سالها قبل از تولد ما بوجود آمده و با ما فاصله زمانی فراوانی دارد .

این عقیده را که غالب روانشناسان خارجی و به پیروی از آنها روانشناسان وطنی سالها ترویج کرده اند عقیده های بسیار توهین آمیز و زیان بار بوده و بمذهب جبریه (فلاسفه ای که معتقد بودند که انسان هر چه میکند مجبور است) شباهت دارد و با دید اسلامی ما فاصله دارد .

توهین آمیز است زیرا انسان را موجودی بی اراده و بی تصمیم معرفی میکند و زیان

مادی خارج شود و در خود فرو رود و خود را کشف کند .

در ماه رمضان غذا نمیخوریم تا تحت تاثیر شکم نباشیم به مناظر آلوده نظر نمیکنیم تا تحت تاثیر زینت‌های ظاهری و جاذبه‌های کاذب قرار نگیریم و با خود خلوت میکنیم تا تلقین پذیربها وسوسه‌ها سفسطها در ما اثر نگذارد و بجای تربیت تزکیه شویم تزکیه بالاتر از تربیت است تزکیه یعنی خالص شدن از رسوبات و عفونت های اخلاقی بیرون آمدن و خداگونه شدن یک اصل مسلم اسلامی این است که انسان ذاتا خوب است ، طالب خیراست ، خواستار کمال معنوی است ، و جویای رشد و تکامل الهی است .

بار است زیرا قدرت تلقینی این عقیده آدمی را از تلاش و کوشش برای خودسازی باز میدارد .

چه توهینی از این بالاتر که آب ، خاک ، غذا ، فصل ، سردی و گرمی و حتی گردش ماه و ستاره را در رشد و پرورش یک انسان عامل تعیین کننده بدانیم ولی جوهر اصلی و فطرت الهی او را فراموش کنیم .
به تعبیر مولا علی (ع) انسان که ظاهرا جسمی کوچک است بزرگترین جهان را در وجود خود باید جستجو کند .

عقیده اسلامی ما این است که آدمی مامور است تا هم خود را بسازد و هم جهان را و ماه رمضان ماه خودسازی است ماهی است که انسان باید از جاذبه‌های

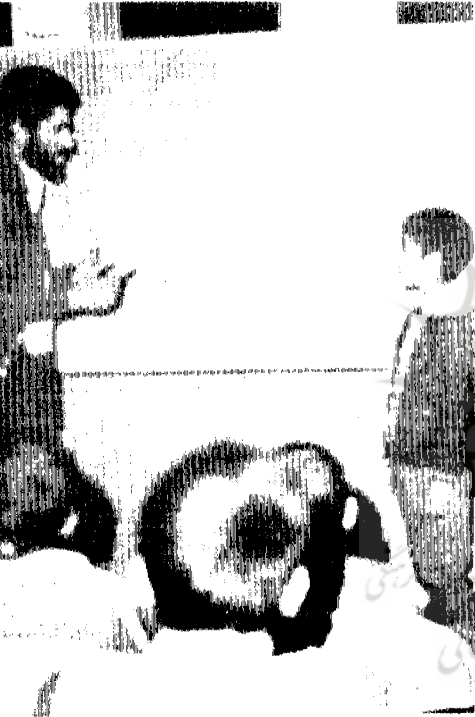
در قرآن کریم چنین میخوانیم :
پس بآئین فطری خود توجه کن که پاک و خالص و
حنیف است همان سرشت و فطرتی را که همه مردم را
خداوند با آن سرشته است .

و هیچ کس نمیتواند آنرا تغییر دهد و این همان
آئین و روش پایدار است که بیشتر مردم از حقیقت
آن آگاه نیستند (سوره دوم آیه ۳۰) .

بنابراین استعداد خداگونه شدن و باوج کمال معنوی
رسیدن در وجود خود انسان است که باید آنرا در
خود کشف کرد خود را شناخت و بسوی خدا بازگشت
و تزکیه شد .

ماه رمضان درپیش است و بخصوص جوانان که هنوز
فطرت آنها آلوده نشده است و محیط آنها را از
خویشتن خویش بیگانه نکرده است و تلقین ها ،
سفسطه ها ، استدلالهای انحرافی آنان مسخ نکرده
است تنگ چشمی ها و کوتاه نظریها و منافع کوتاه و
تنگ و پست و حقیر چشم بصیرت را از آنها نگرفته
است باید بدون فروروند و از خداوند کمک بگیرند .
باین ندا که از حلقوم زیباترین روح پرستنده امام
سجاد بما رسیده است توجه کنیم و از آن الهام
بگیریم .

خداوندا مرا بفراموشی از خود دچار مکن یارنجم
بخش تا درمواقع خاص (مواقعی که دیگران توافراموش
کرده اند) بباد تو باشم در نیمه شعبان که ترا سپاس
میکنم یا در هنگام روز که بکارها مشغولم ببلائی خود
بزرگ بینی خودنمائی و فخر فروشی و خود خواهی
دچار نشوم و مرا آنگونه بساز که همواره در برابر تو

خاضع باشم (دعای امام سجاد معروف بدعای ابو حمزه)
این عبارات عامل بدور شدن از محیط نامتناسب و
و خارج شدن از جاذبه های مادی است .

استدلالات مادی و مصلحت اندیشی های سود
جویانه آدمی را وادار می کند که همه چیز را برای خود
بخواهد ولی ماه رمضان و تفکرهای عارفانه در نیمه
شبهای آن باعث میشود تادست های سوداگر و منفعت
خود در راه خیر و سعادت جامعه بکار افتند و بدن
راحت طلب در راه خداگونه شدن بتکاپو واداشته شود.
باین قسمت از دعای صحیفه توجه کنید .

خداوندا بما توفیق روزه داری عطا کن تا وجود
خود را از گناه پاک داریم و روح و بدن ما را برای
جلب رضا و خوشنودی خودت بکار گیر تا گوش به
بیهودگیها نسپاریم چشم به بازیچه های فریبنده
حیات ندوزیم و دست بسوی حرام نبریم و گام بر آنچه
ناشایسته است نگذاریم و زبانمان را جز آنچه تو به
نیکوئی آن صحه گذارده ای بگردش نیاوریم (صحیفه
سجاده ترجمه شاهین ص ۲۳۷)

بامید آنکه جامعه ما و خصوصا " جوانان عزیز ما که
بشمر رسانندگان حقیقی انقلاب هستند و پاسداران
خون شهیدان تاریخ میباشند در این ماه مبارک خود
را تصفیه کنند و از همه آلائش ها خود را مبرا نمایند
و تزکیه کنند و بندای وجدان خود لبیک گویند تا در
قلب آنها نور عرفان و حکمت بتابد و خیر و رحمت و
برکت الهی شامل حال همه ما بگردد و نسل متعهد و
مسئول جوان ما که مردان فردایند از آفات روحی و
معنوی محفوظ نمایند .

